

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny k uplatňování nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie

(2022/C 123/02)

1. Úvod

1. Evropská unie je založena na právním státě⁽¹⁾. Dodržování zásad právního státu je jednou z hodnot, z nichž Unie vychází a které jsou společné členským státům, jak je uvedeno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU), v preambuli této smlouvy a v Listině základních práv Evropské unie.
2. Rozpočet Unie je jedním z hlavních nástrojů k vyjádření zásady solidarity (článek 2 SEU), což je jedna ze základních zásad práva Unie, založená na vzájemné důvěře mezi členskými státy, pokud jde o odpovědné využívání společných zdrojů z rozpočtu Unie. Tato vzájemná důvěra však sama o sobě vychází ze závazku každého členského státu dodržovat povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Evropské unie, a trvale respektovat hodnoty obsažené v článku 2 SEU, mezi něž patří hodnota právního státu. Dodržování hodnot obsažených v článku 2 SEU ze strany určitého členského státu je podmínkou pro požívání všech práv vyplývajících z uplatňování Smluv na tento členský stát⁽²⁾.
3. Cílem nařízení o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie⁽³⁾ (dále jen „nařízení o podmíněnosti“) je chránit rozpočet Unie před porušováním zásad právního státu, které dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení nebo ochranu finančních zájmů Unie. Nařízení o podmíněnosti je trvalým nástrojem, který se uplatňuje nad rámec daného víceletého finančního rámce⁽⁴⁾.
4. Účelem těchto pokynů je vysvětlit pět aspektů nařízení o podmíněnosti: i) podmínky pro přijetí opatření; ii) vztah mezi nařízením o podmíněnosti a jinými nástroji; iii) přiměřenost opatření, která mají být navržena Radě; iv) postup a posouzení a v) ochrana práv konečných příjemců nebo příjemců.
5. Tyto pokyny nejsou právně závazné a nevytvářejí ani nemění žádná práva nebo povinnosti ve srovnání s těmi, které jsou stanoveny ve Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování Evropské unie, finančním nařízení⁽⁵⁾, nařízení o podmíněnosti, nařízení o úřadu OLAF⁽⁶⁾, nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO)⁽⁷⁾ nebo jiných příslušných aktech Unie, jak je vykládá Soudní dvůr a Tribunál (dále jen „Soudní dvůr Evropské unie“⁽⁸⁾).

⁽¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. dubna 1986, Les Verts v. Parlament, C-294/83, ECLI:EU:C:1986:166, bod 23. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 20. dubna 2021, Republika v. Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, body 61 až 65.

⁽²⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 126 a 129.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 1).

⁽⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 188.

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽⁶⁾ Nařízení (EU, Euratom) Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽⁷⁾ Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce („EPPO“) (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽⁸⁾ Viz čl. 19 odst. 1 Smlouvy o EU.

2. Podmínky pro přijetí opatření

6. Cílem nařízení o podmíněnosti je ochrana rozpočtu Unie v případě porušování zásad právního státu v některém členském státě. Nařízení o podmíněnosti stanoví řadu podmínek, které musí být splněny pro zahájení postupu, který se v něm stanoví.
7. V čl. 4 odst. 1 nařízení o podmíněnosti se stanoví: „Přijmou se vhodná opatření, pokud je podle článku 6 zjištěno, že porušování zásad právního státu v členském státě dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo poškozují či vážně ohrožuje ochranu finančních zájmů Unie.“ Podle čl. 4 odst. 2 se porušení zásad právního státu týká jednoho nebo více aspektů uvedených ve zmíněném článku. Je-li tomu tak, spadají uvedené případy porušení do oblasti působnosti nařízení o podmíněnosti.
8. Komise zahájí postup stanovený v článku 6 nařízení o podmíněnosti, pokud usoudí, že jsou splněny podmínky článku 4. Soudní dvůr rozhodl, že tyto podmínky jsou splněny pouze tehdy, pokud Komise shledá dostatečné důvody se domnívat, že i) členský stát porušil alespoň jednu ze zásad právního státu uvedených v čl. 2 písm. a) nařízení o podmíněnosti, ii) uvedené porušení se týká alespoň jedné ze situací, které lze přičíst orgánu členského státu, nebo alespoň jednomu jednání těchto orgánů, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 2 uvedeného nařízení, pokud uvedené situace nebo uvedené jednání mají význam pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo pro ochranu finančních zájmů Unie, iii) uvedené porušení dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje uvedené řádné finanční řízení nebo uvedené finanční zájmy, přičemž existuje skutečné⁽⁹⁾ propojení mezi zmíněnými případy porušení a zmíněným vlivem nebo závažným rizikem takového vlivu⁽¹⁰⁾. Jestliže jsou podmínky článku 4 splněny, zahájí Komise uvedený postup, pokud se nedomnívá, že by jí jiné postupy stanovené v právních předpisech Unie umožnily chránit rozpočet Unie účinněji. Uvedený postup zajišťuje ochranu procesních práv dotčeného členského státu.
9. Při posuzování případů podle nařízení o podmíněnosti bude Komise uplatňovat komplexní, proaktivní a cílený přístup založený na posouzení rizik, aby zajistila účinné uplatňování uvedeného nařízení, a tím chránila rozpočet Unie a finanční zájmy Unie.

2.1. Relevantní případy porušení zásad právního státu

10. Soudní dvůr objasnil, že čl. 2 písm. a) nařízení o podmíněnosti „stanoví ..., že pojem ‚právní stát‘, jak je definován pro účely uplatňování uvedeného nařízení, je třeba vykládat s ohledem na ostatní hodnoty a zásady Unie zakotvené v článku 2 SEU. Z toho vyplývá, že dodržování uvedených hodnot a zásad – vzhledem k tomu, že jsou součástí samotné definice hodnoty ‚právního státu‘ obsažené v článku 2 SEU nebo, jak vyplývá z druhé věty uvedeného článku, úzce souvisí se společností dodržující právní stát – může být vyžadováno v rámci takového horizontálního mechanismu podmíněnosti, jako je mechanismus zavedený napadeným nařízením.“⁽¹¹⁾
11. V čl. 2 písm. a) nařízení o podmíněnosti se pouze pro účely uvedeného nařízení uvádí několik zásad, na které se uvedené nařízení vztahuje a které jsou s ohledem na jeho účel, tj. zajistit ochranu rozpočtu Unie, nejrelevantnější⁽¹²⁾. Účelem uvedeného ustanovení není poskytnout vyčerpávající definici pojmu „právní stát“.
12. Pokud jde o základní práva, Soudní dvůr upřesnil, že odkaz na tato práva „je uveden pouze jako příklad požadavků zásady účinné soudní ochrany“. Zásada nediskriminace je naproti tomu součástí definice právního státu jako takové: „je zřejmé, že členský stát, jehož společnost se vyznačuje diskriminací, nemůže být považován za stát zajišťující dodržování zásad právního státu ve smyslu této společné hodnoty“⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 165.

⁽¹⁰⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 288.

⁽¹¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 154.

⁽¹²⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 227.

⁽¹³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 229, a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 324.

13. V 15. bodě odůvodnění nařízení o podmíněnosti se odkazuje na „jednotlivá porušení“ a na „rozsáhlá porušení nebo porušení v důsledku opakujících se praktik či opomenutí ze strany orgánů veřejné moci nebo obecných opatření přijatých těmito orgány“. Nařízení o podmíněnosti se vztahuje na jednotlivá porušení i na systémové porušování, pokud mají význam pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo pro ochranu finančních zájmů Unie. Komise proto může posuzovat jak jednání, tak nečinnost orgánů veřejné moci.
14. Článek 3 nařízení o podmíněnosti má usnadnit uplatňování nařízení o podmíněnosti tím, že stanoví seznam situací, které mohou svědčit o porušování zásad právního státu ⁽¹⁴⁾. Vzhledem k tomu, že tento seznam je pouze orientační, mohou být podle nařízení o podmíněnosti relevantní i další jednání, praktiky nebo opomenutí orgánů veřejné moci nebo jiné právní situace, na něž se vztahuje čl. 4 odst. 1 nařízení.
15. Soudní dvůr rozhodl, že „existuje jasný vztah mezi dodržováním hodnoty právního státu na jedné straně a účinným plněním rozpočtu Unie v souladu se zásadami řádného finančního řízení a ochranou finančních zájmů Unie na straně druhé“ ⁽¹⁵⁾. Soudní dvůr dodal, že „řádné finanční řízení a uvedené finanční zájmy mohou být vážně ohroženy porušením zásad právního státu, k němuž došlo v členském státě, jelikož uvedené případy porušení mohou mimo jiné vést k neexistenci záruky, že výdaje financované z rozpočtu Unie splňují všechny podmínky financování stanovené právem EU [...]“ ⁽¹⁶⁾.
16. Soudní dvůr rozhodl, že dodržení uvedených podmínek financování a cílů sledovaných Unii při financování výdajů „nemůže být plně zaručeno, pokud neexistuje účinný soudní přezkum určený k zajištění dodržování práva EU; existence takového přezkumu nezávislými soudy jak v členských státech, tak na úrovni EU, je podstatou právního státu“ ⁽¹⁷⁾. Tím není dotčen požadavek dostatečně přímé vazby na rozpočet Unie.
17. Porušení zásad právního státu se týká jedné nebo více situací nebo jednání příslušných orgánů veřejné moci nebo jednání, které lze těmto orgánům přičíst, pokud jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo pro ochranu finančních zájmů Unie ⁽¹⁸⁾.
18. Soudní dvůr rozhodl, že tuto relevanci lze předpokládat, pokud jde o činnosti orgánů uvedených v čl. 4 odst. 2 písm. a) a b) nařízení o podmíněnosti, konkrétně orgánů, které plní rozpočet Unie a provádějí finanční kontrolu, monitorování a audit ⁽¹⁹⁾.
19. Pokud jde o orgány pověřené vyšetřováním a trestním stíháním, řádné fungování uvedených služeb spadá pod písmeno c) zmíněného ustanovení pouze v rozsahu, v němž se týká porušení práva EU týkajícího se plnění rozpočtu Unie nebo ochrany finančních zájmů Unie. Totéž platí pro předcházení případům porušení práva EU uvedeným v písmeni e) a jejich postihování ze strany vnitrostátních soudů nebo správních orgánů. Pokud jde o soudní přezkum uvedený v písmeni d), je zahrnut pouze v rozsahu, v němž se týká jednání orgánů uvedených v písmenech a) až c). Zpětné získávání neoprávněně vyplacených finančních prostředků podle písmene f) se vztahuje pouze na prostředky z rozpočtu Unie, což je rovněž případ spolupráce s úřadem OLAF a úřadem EPPO uvedeném v písmeni g). Písmeno h) navíc výslovně odkazuje na jiné situace nebo jednání orgánů, které jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁴⁾ Orientační seznam případů porušení zásad právního státu je rovněž uveden v příloze I pokynů.

⁽¹⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 130; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 148.

⁽¹⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 131; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 149.

⁽¹⁷⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 132; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 150.

⁽¹⁸⁾ Orientační seznam těchto konkrétních situací je rovněž uveden v příloze I pokynů.

⁽¹⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 143.

⁽²⁰⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 143.

20. Důsledkem tohoto výkladu je, že pokud jde o vnitrostátní orgány, jejichž činnost je obecná a neomezuje se na plnění nebo ochranu rozpočtu Unie, jejich jednání nebo situace, které představují porušení zásad právního státu, spadají do oblasti působnosti nařízení pouze tehdy, pokud jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo pro ochranu finančních zájmů Unie.
21. Komise konstatuje, že mezi těmito konkrétními situacemi nebo jednáním orgánů veřejné moci představuje neefektivní nebo nevhodná spolupráce s úřadem EPPO a úřadem OLAF důvod pro opatření podle nařízení o podmíněnosti⁽²¹⁾. Pokud jde o EPPO⁽²²⁾, rozsah této spolupráce zahrnuje povinnost příslušných vnitrostátních orgánů členských států účastnících se EPPO aktivně napomáhat trestnímu vyšetřování a stíhání vedenému tímto úřadem a podporovat je⁽²³⁾. Pokud jde o OLAF, rozsah této spolupráce zahrnuje právo úřadu OLAF⁽²⁴⁾ provádět kontroly a inspekce na místě s pomocí nezbytnou k jejich účinnému provádění a mít přístup k příslušným informacím, údajům a dokumentům, a to buď za účelem rozhodnutí, zda zahájit vyšetřování, či nikoli, nebo vyšetřování účinně a bez zbytečného odkladu provádět. Zahrnuje rovněž související povinnosti dotčeného členského státu, včetně⁽²⁵⁾ povinnosti: i) informovat úřad OLAF⁽²⁶⁾, ii) poskytnout úřadu OLAF pomoc nezbytnou k účelnému plnění jeho úkolů při vedení takového vyšetřování⁽²⁷⁾, iii) přijmout vhodná preventivní opatření, zejména opatření na zajištění relevantních důkazů⁽²⁸⁾, iv) přijmout vhodná opatření na základě informací poskytnutých úřadem OLAF před tím, než OLAF přijme rozhodnutí o zahájení či nezahájení vyšetřování⁽²⁹⁾, a v) zajistit vhodná a včasná opatření v návaznosti na zprávy a doporučení úřadu OLAF po skončení jeho vyšetřování a oznamovat úřadu OLAF přijatá opatření⁽³⁰⁾.
22. Dodržování těchto povinností dotčeným členským státem je skutečně nezbytné pro zajištění účinné ochrany finančních zájmů Unie. Komise bude proto monitorovat účinnou a včasnou spolupráci s úřadem OLAF s ohledem na zásady stanovené v článku 3 nařízení o podmíněnosti. To má význam zejména pro členské státy, které se neúčastní posílené spolupráce týkající se EPPO, jelikož v uvedených členských státech je úřad OLAF orgánem příslušným k vyšetřování obvinění z podvodu, korupce nebo jiného protiprávního jednání poškozujícího nebo ohrožujícího finanční zájmy Unie. Kromě toho systematický nedostatek opatření v návaznosti na doporučení úřadu OLAF může představovat jednání orgánů veřejné moci, kterého by se mohlo týkat porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti.
23. Ustanovení čl. 4 odst. 2 písm. h) se kromě toho týká jiných situací nebo jednání orgánů, které jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 odst. 2 písm. h) musí být vykládán ve spojení s čl. 4 odst. 1, který je „samotným jádrem mechanismu horizontální podmíněnosti zavedeného uvedeným nařízením“⁽³¹⁾. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že čl. 4 odst. 2 nařízení o podmíněnosti, „zejména písmeno h) uvedeného nařízení, nemůže ani učinit výčet situací, na které se vztahuje mechanismus podmíněnosti zavedený napadeným nařízením, neúplným, ani není nedostatečně přesný, aby mohl být jeho součástí“⁽³²⁾.
24. Jako příklad lze uvést, že situace nebo jednání (či opomenutí) orgánů ve smyslu čl. 4 odst. 2 písm. h) nařízení o podmíněnosti se může týkat řádného fungování orgánů odpovědných za katastry nemovitostí a související kontroly pronájmu a/nebo vlastnictví zemědělské půdy (případně včetně donucovacích opatření), pokud je takový pronájem a/nebo vlastnictví relevantní pro příjem dotací v rámci společné zemědělské politiky Unie.

⁽²¹⁾ Viz čl. 4 odst. 2 písm. g) nařízení o podmíněnosti.

⁽²²⁾ Viz příslušná ustanovení nařízení Rady (EU) 2017/1939, jak je uvedeno výše.

⁽²³⁾ Tím nejsou dotčeny povinnosti nezúčastněných členských států spolupracovat s úřadem EPPO podle platných pravidel Unie, pokud úřad vykonává své pravomoci v zúčastněných členských státech a takovou spolupráci vyžaduje.

⁽²⁴⁾ V souladu s ustanoveními nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, jak je uvedeno výše.

⁽²⁵⁾ Tyto povinnosti jsou stanoveny v nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013. Seznam uvedený v těchto pokynech není vyčerpávající.

⁽²⁶⁾ Článek 8 nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

⁽²⁷⁾ Článek 3 nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

⁽²⁸⁾ Čl. 7 odst. 7 nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

⁽²⁹⁾ Čl. 5 odst. 5 nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

⁽³⁰⁾ Čl. 11 odst. 3 a 5 a nařízení (EU, Euratom) 883/2013.

⁽³¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 294.

⁽³²⁾ Viz rozsudky Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 301; a Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 173.

25. Je třeba připomenout, že nařízení o podmíněnosti se vztahuje na všechny fondy EU. V tomto ohledu spolunormotvůrci rovněž objasnili, že nařízení o podmíněnosti může být aktivováno, pokud není zajištěno řádné fungování orgánů provádějících své plány pro oživení a odolnost, v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2021/241 (dále jen „nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“) ⁽³³⁾. Soudní dvůr rovněž objasnil, že nařízení o podmíněnosti se může týkat i případů porušení zásad právního státu, které mají dopad na výběr vlastních zdrojů Unie ⁽³⁴⁾.

2.2. Účinky na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie

26. Podle čl. 4 odst. 1 nařízení o podmíněnosti platí, že aby dané jednání nebo situace spadaly do oblasti působnosti nařízení o podmíněnosti, musí Komise zjistit porušování zásad právního státu a posoudit, zda takové porušování i) ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo poškozuje či vážně ohrožuje ochranu finančních zájmů Unie, a sice ii) dostatečně přímo. Toto posouzení by se mělo provádět případ od případu.

27. První podmínka uvedená v bodě 24 výše (viz bod i): „ovlivňuje“) vyžaduje, aby zjištěné porušení zásad právního státu mělo dopad na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo na finanční zájmy Unie.

28. Tento účinek může spočívat zaprvé v plnění rozpočtu Unie způsobem, který není v souladu se zásadami řádného finančního řízení zakotvenými v článku 317 Smlouvy o fungování EU a v pravidlech přijatých pro plnění rozpočtu Unie. Konkrétně čl. 2 bod 59 finančního nařízení vymezuje „řádné finanční řízení“ jako „plnění rozpočtu v souladu se zásadami hospodárnosti, účinnosti a účelnosti“. Články 33 až 36 finančního nařízení podrobněji stanoví význam, působnost a důsledky uvedených zásad.

29. Zadruhé může být zmíněný účinek prokázán i v případech porušování zásad právního státu, které poškozují ochranu finančních zájmů Unie, jak je zakotvena v článku 325 Smlouvy o fungování EU a v příslušných sekundárních právních předpisech. Podle čl. 63 odst. 2 finančního nařízení se to týká zejména všech právních a správních opatření, jejichž cílem je mimo jiné předcházet nesrovnalostem a podvodům při plnění rozpočtu, odhalovat je a napravovat. „Finanční zájmy Unie“ jsou v čl. 2 odst. 1 nařízení č. 883/2013 vymezeny tak, že zahrnují „příjmy, výdaje a aktiva, na něž se vztahuje rozpočet Evropské unie, a příjmy, výdaje a aktiva, na něž se vztahují rozpočty orgánů, institucí a jiných subjektů a rozpočty jimi spravované a kontrolované“. Kromě toho podle judikatury Soudního dvora zahrnuje pojem „finanční zájmy Unie“ ve smyslu čl. 325 odst. 1 Smlouvy o fungování EU jednak příjmy poskytnuté do rozpočtu Unie, ale i výdaje, na něž se tento rozpočet vztahuje ⁽³⁵⁾.

30. Kromě toho Komise při určování rozsahu dopadu na rozpočet Unie nebo na finanční zájmy Unie náležitě zohlední kritéria, jako je povaha, doba trvání, závažnost a rozsah zjištěných případů porušení zásad právního státu, které se mohou lišit v závislosti na povaze těchto případů porušení ⁽³⁶⁾. Kromě toho může být relevantní i záměr dotčeného členského státu ukončit porušování zásad právního státu, včetně míry jeho spolupráce s Komisí podle nařízení o podmíněnosti, mimo jiné pro účely měření dopadu, doby trvání a rozsahu daného porušení na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie ⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 186.

⁽³⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 265; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 297.

⁽³⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 331; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 361.

⁽³⁷⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 332.

31. Pokud jde o situace, kdy porušení zásad právního státu zahrnuje „závažné riziko“ vlivu na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie, Soudní dvůr rozhodl, že „by bylo neslučitelné s požadavky řádného finančního řízení a ochrany finančních zájmů Unie omezit přijímání vhodných opatření na případy, kdy jsou prokázány účinky na uvedené řádné finanční řízení nebo uvedené finanční zájmy. Takové omezení by mohlo ohrozit účel ... nařízení“⁽³⁸⁾. Předcházení účinkům uvedeným v čl. 4 odst. 1 zmíněného nařízení je „trvalým a horizontálním požadavkem finančních právních předpisů EU“⁽³⁹⁾. „Závažné riziko“ může být zjištěno v případech, kdy lze důvodně předvídat důsledky daného porušení zásad právního státu, i když dosud nebyly prokázány, jelikož existuje vysoká pravděpodobnost, že k nim dojde⁽⁴⁰⁾. Je tedy třeba prokázat, že riziko je vysoce pravděpodobné, pokud jde o situace nebo chování orgánů uvedených v čl. 4 odst. 2 nařízení o podmíněnosti. Pokud například některé akty vnitrostátních orgánů, které vynakládají finanční prostředky Unie prostřednictvím zadávání veřejných zakázek, vybírají vlastní zdroje Unie nebo provádějí finanční kontrolu, monitorování a audit finančních prostředků Unie nebo vyšetřují obvinění z podvodu, korupce nebo jiného porušení práva Unie při vynakládání finančních prostředků nebo příjmů Unie, nemohou být účinně přezkoumány zcela nezávislými soudy, může to představovat závažné riziko, pokud jde o finanční prostředky Unie a finanční zájmy Unie.
32. Kromě toho nestačí, aby porušení zásad právního státu ovlivňovalo nebo vážně ohrožovalo řádné finanční řízení rozpočtu Unie či ochranu finančních zájmů Unie. Podle čl. 4 odst. 1 nařízení o podmíněnosti by k porušení zásad právního státu mělo dojít „dostatečně přímo“ (druhá podmínka uvedená v bodě 24 výše (viz bod ii)).
33. Podle tohoto požadavku by mělo být zjištěno, že existuje dostatečně přímá souvislost mezi porušením zásad právního státu a jeho účinky nebo závažnými riziky těchto účinků na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo na ochranu finančních zájmů Unie. Soudní dvůr shledal, že výraz „dostatečně přímo“ vyžaduje, aby vazba mezi porušením zásad právního státu a dopadem nebo riziky pro rozpočet Unie byla „skutečná“⁽⁴¹⁾. To znamená, že postup podle nařízení by neměl být zahájen v situacích, kdy je souvislost pouze hypotetická, příliš neurčitá nebo příliš vágní.
3. **Vztah mezi nařízením o podmíněnosti a jinými postupy stanovenými v právních předpisech unie**
34. Pokud Komise shledá, že má dostatečné důvody se domnívat, že podmínky pro přijetí opatření podle nařízení o podmíněnosti jsou splněny, před zahájením postupu zváží, zda jsou vhodná opatření nezbytná, tj. zda by jí jiné postupy stanovené v právních předpisech Unie na ochranu rozpočtu Unie neumožnily chránit rozpočet Unie účinnějším způsobem, jak je stanoveno v čl. 6 odst. 1 nařízení o podmíněnosti.
35. Finanční právní předpisy Unie a použitelné odvětvové předpisy totiž již stanoví jiné postupy na ochranu rozpočtu Unie.
36. Například finanční nařízení stanoví systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů⁽⁴²⁾, který Komisi umožňuje závčas odhalovat osoby nebo subjekty představující rizika pro ochranu finančních zájmů Unie a vyloučit je z poskytování finančních prostředků z rozpočtu Unie, pokud jsou splněny určité podmínky.

⁽³⁸⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 262.

⁽³⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 266; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 298.

⁽⁴⁰⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 262.

⁽⁴¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 288.

⁽⁴²⁾ Viz článek 135 finančního nařízení.

37. Kromě toho může Komise nařídit přerušeni nebo pozastavení plateb a uloží členským státům finanční opravy⁽⁴³⁾, pokud nedodržují platné právo a nechrání finanční zájmy Unie při plnění rozpočtu Unie v rámci sdíleného řízení⁽⁴⁴⁾.
38. Podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a dohod o financování a půjčkách podepsaných na jeho základě má Komise právo v případech podvodů, korupce a střetu zájmů poškozujících zájmy Unie, které členské státy nenapravily, úměrně snížit podporu a získat zpět jakoukoli částku dlužnou do rozpočtu Unie. Kromě toho řada plánů pro oživení a odolnost zahrnuje opatření přímo související s otázkami právního státu, jejichž uspokojivé splnění je nezbytné pro uvolnění plateb v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.
39. Nicméně nemusí být vždy možné zahájit uvedená řízení ve vztahu k takovým případům porušení zásad právního státu, jako jsou případy uvedené v článku 3 a čl. 4 odst. 2 nařízení o podmíněnosti. Mohou rovněž nastat situace, kdy opatření podle nařízení o podmíněnosti mohou být při ochraně rozpočtu Unie účinnější než postupy podle nařízení (EU) 2021/1060 („nařízení o společných ustanoveních“) nebo nařízení (EU) č. 1306/2013 a od 1. ledna 2023 nařízení (EU) 2021/2116, jelikož posledně uvedené řízení může být zahájeno pouze na základě zvláštních důvodů vyjmenovaných v uvedených nařízeních⁽⁴⁵⁾ a smí se týkat pouze výdajů již vykázaných členským státem Komisi. Například účinné uplatňování a provádění Listiny základních práv EU je horizontální základní podmínkou ve smyslu článku 15 nařízení o společných ustanoveních. Tato základní podmínka je nezbytným předpokladem účinného a účelného provádění specifických cílů programu. Podle nařízení o společných ustanoveních platí, že pokud členský stát nesplňuje základní podmínku, Komise neproplatí výdaje související s operacemi týkajícími se dotčeného specifického cíle (dotčených specifických cílů), s výjimkou výdajů, které přispívají ke splnění odpovídající základní podmínky. Toto opatření se použije až poté, co Komise schválí příslušný program nebo jeho změnu. V případech porušení zásad právního státu v souvislosti s Listinou základních práv EU, které mají vliv na provádění programu Unie, může být nařízení o podmíněnosti účinnější, pokud rovněž stanoví možnost pozastavit schválení nebo změnu programu, a v důsledku toho dále posílit ochranu rozpočtu Unie díky svému preventivnímu účinku.
40. Při posuzování toho, zda postup stanovený nařízením o podmíněnosti chrání rozpočet Unie účinněji než jiné postupy, Komise na základě vymáhání odvětvových právních předpisů, a aniž jsou dotčeny její pravomoci a povinnosti v nich stanovené, zohlední otevřený soubor kritérií, která se použijí s ohledem na konkrétní okolnosti každé situace. V některých situacích by Komise mohla uplatňovat nařízení o podmíněnosti souběžně s přijetím odvětvových nebo finančních opatření, která může být povinna přijmout, nebo po jejich přijetí, pokud by nařízení

⁽⁴³⁾ Viz čl. 101 odst. 8 finančního nařízení; viz také například články 96, 97 a 104 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky („nařízení o společných ustanoveních“) (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159) a článek 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 549).

⁽⁴⁴⁾ Viz čl. 63 odst. 2 finančního nařízení; viz také například čl. 69 odst. 3 a článek 103 nařízení o společných ustanoveních, jakož i článek 58 nařízení (EU) č. 1306/2013 a od 1. ledna 2023 článek 57 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 187).

⁽⁴⁵⁾ Platby mohou být přerušeny, pokud: a) existují důkazy o možných závažných nedostatcích, aniž by byla přijata nápravná opatření; b) Komise musí provést dodatečné kontroly poté, co obdrží informace o tom, že výdaje v žádosti o platbu mohou souviset s nesrovnalostí. Platby mohou být pozastaveny, pokud: a) členský stát nepřijal nezbytná opatření k nápravě situace, která vedla k přerušeni platební lhůty podle článku 96 nařízení o společných ustanoveních; b) existuje závažný nedostatek; c) výdaje v žádostech o platbu souvisejí s nesrovnalostí, která nebyla napravena; d) existuje odůvodněné stanovisko Komise týkající se řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 Smlouvy o fungování EU v záležitosti, která ohrožuje legalitu a správnost výdajů. Finanční opravy se provedou, pokud: a) existuje závažný nedostatek, který ohrožuje podporu z fondů již uhrazenou do programu; b) výdaje obsažené ve schválených účtech obsahují nesrovnalosti, které členský stát nezjistil a neohlásil; c) členský stát nesplnil před zahájením postupu finančních oprav Komisi své povinnosti podle článku 97.

o podmíněnosti účinněji chránilo rozpočet Unie a finanční zájmy Unie, čímž by se prokázala jeho přidaná hodnota. V opačném případě by přidaná hodnota a účinnost nařízení jakožto obecného a horizontálního nástroje zaměřeného na ochranu rozpočtu Unie a finančních zájmů Unie ztratila svůj užitečný účinek.

41. Komise se domnívá, že k určení účinnosti ochrany poskytované nařízením o podmíněnosti ve srovnání s jinými stávajícími nástroji na ochranu finančních zájmů Unie lze použít níže uvedená orientační kritéria.
42. První kritérium se týká rozsahu dopadu na rozpočet Unie a/nebo rozsahu rizika, které může porušení zásad právního státu představovat pro účinnost jeho řádného finančního řízení nebo ochranu finančních zájmů Unie. Zejména postupy podle jiných finančních pravidel Unie se mohou vztahovat pouze na konkrétní výdajové programy, a proto by v některých případech mohly být nedostatečné pro případy porušení zásad právního státu, které jsou „rozsáhlé nebo vznikly v důsledku opakujících se praktik či opomenutí ze strany veřejných orgánů nebo obecných opatření přijatých těmito orgány“⁽⁴⁶⁾. K tomu může dojít i v případech, kdy porušení zásad právního státu s sebou nese vážné riziko, že ovlivní řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie, zatímco jiné finanční předpisy Unie by se namísto toho mohly týkat účinků na rozpočet Unie, které se již projevily. Například pokud vnitrostátní právní předpisy omezují trestní odpovědnost za podvod nebo korupci nebo oslabují právní rámec pro boj proti podvodům a korupci nebo předcházení střetům zájmů, nemusí být případy podvodů, korupce nebo střetu zájmů účinně vyšetřovány a stíhány, což by mohlo vést k vážným rizikům pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo pro ochranu finančních zájmů Unie. Ve stejném duchu mohou obecné právní předpisy, které brání účinnému soudnímu přezkumu rozhodnutí vnitrostátních orgánů spravujících zcela nebo zčásti finanční prostředky Unie nezávislými soudy, představovat rovněž závažná rizika pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie. V takových situacích může Komise dospět k závěru, že použití nařízení o podmíněnosti by mohlo být účinnější než jiné nástroje Unie.
43. Další relevantní kritérium se týká typů dostupných opravných prostředků a jejich vhodnosti pro různé situace. Nařízení o podmíněnosti poskytuje širokou škálu možností, jak řešit specifika příslušného porušení zásad právního státu, přičemž tyto možnosti lze uplatnit kumulativně⁽⁴⁷⁾. Pokud by opravné prostředky dostupné podle jiných právních předpisů Unie byly méně vhodné k řešení příslušného porušení zásad právního státu, mohlo by být nařízení o podmíněnosti považováno za účinnější. Takové situace by mohly nastat v případech, kdy je (nebo hrozí, že bude) obecně dotčen rozpočet Unie, například v důsledku vnitrostátního práva, které brání účinnému soudnímu přezkumu správních rozhodnutí týkajících se plnění rozpočtu Unie nebo brání postoupení příslušných případů Soudnímu dvoru Evropské unie, nebo kvůli nedostatečné nezávislosti vnitrostátních soudů. V takových případech by odkladná nebo zakazující opatření podle nařízení o podmíněnosti uložená kumulativně do doby, než bude příslušné porušování zásad právního státu ukončeno, mohla účinněji chránit rozpočet Unie, jelikož by mohla zabránit nepříznivým dopadům na řádné finanční řízení rozpočtu Unie a na finanční zájmy Unie. To by se mohlo vztahovat na situace, kdy celková finanční rizika pro rozpočet Unie a finanční zájmy Unie převažují nad riziky, která lze řešit v rámci opatření určených pro konkrétní program a dostupných v rámci jednoho odvětvového nástroje.
4. Opatření, která by mohla navrhnout komise – přiměřenost
44. Jakmile Komise v souladu s čl. 5 odst. 3 nařízení o podmíněnosti zjistí, že jsou splněny podmínky pro zahájení uplatňování nařízení o podmíněnosti, navrhne Radě přiměřená⁽⁴⁸⁾ opatření, což znamená, že musí být vhodná a nezbytná k řešení zjištěných problémů a k ochraně rozpočtu Unie nebo finančních zájmů Unie, aniž by překračovala rámec toho, co je nezbytné k dosažení jejich cíle.
45. Soudní dvůr rozhodl, že podle čl. 5 odst. 3 nařízení by opatření měla být striktně přiměřená, tj. „omezena na to, co je nezbytně nutné s ohledem na skutečný nebo potenciální dopad porušení zásad právního státu na finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie“⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Viz článek 15 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁴⁷⁾ Viz článek 5 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁴⁸⁾ Viz čl. 5 odst. 3 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁴⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 112.

46. V této souvislosti Komise náležitě zohlední povahu, dobu trvání, závažnost a rozsah daného porušení zásad právního státu ⁽⁵⁰⁾. Vzhledem k tomu, že tato kritéria pomáhají určit rozsah dopadu, který se může lišit v závislosti na povaze zjištěných případů porušení zásad právního státu, jejich zohlednění ovlivňuje posouzení přiměřenosti opatření ⁽⁵¹⁾. Ačkoli není možné předem definovat a zvážit všechny možné druhy porušení zásad právního státu, jakož i jejich přesný dopad na rozpočet Unie nebo finanční zájmy Unie, Komise v této fázi a vzhledem k neexistenci zkušeností s uplatňováním nařízení o podmíněnosti přezkoumá níže uvedené prvky ve vztahu ke každé z těchto charakteristik.
47. Pokud jde o povahu porušení, všechny případy porušení zásad právního státu jsou relevantní pro uplatňování nařízení o podmíněnosti, pokud ovlivňují nebo vážně ohrožují řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie. Situace uvedené v článku 3 nařízení o podmíněnosti však mají zvláštní význam, neboť jsou v něm výslovně zmíněny. To však neznamená, že jiné případy porušení zásad právního státu podobné povahy budou považovány za méně významné. Ve svém posouzení Komise rovněž náležitě zohlední další znaky porušení zásad právního státu, jako je to, zda je dané porušení inherentně nebo úzce spjata s procesem, v jehož rámci dotčený členský stát využívá finanční prostředky Unie (například v případech nesprávného fungování orgánů veřejné moci, které rozhodují o udělení grantů nebo zakázek financovaných z rozpočtu Unie), přičemž v takovém případě může být dopad na rozpočet Unie nebo finanční zájmy Unie obzvláště významný.
48. Pokud jde o dobu trvání, je pravděpodobné, že čím déle porušení zásad právního státu trvá nebo čím více se opakuje, tím spíše bude obecně nepříznivě ovlivňovat nebo vážně ohrožovat řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie. Tento závěr tak bude mít rovněž vliv na posouzení Komise ohledně přiměřenosti opatření, která může navrhnout.
49. Pokud jde o závažnost porušení zásad právního státu, Komise se domnívá, že pokud se jeden nebo několik případů porušení zásad právního státu týká důležitých částí veřejného sektoru členského státu, jako je zákonodárná složka a/nebo soudnictví, které mohou mít potenciální negativní dopad na řízení rozpočtu Unie vnitrostátními orgány, nebo pokud je porušení zásad právního státu systémové nebo rozšířené, měly by být tyto faktory zohledněny, pokud jde o přiměřenost opatření. Pokud jde o rozsah porušení zásad právního státu, Komise se domnívá, že pokud porušení zásad právního státu ovlivňuje nebo hrozí, že ovlivní více programů nebo fondů Unie, lze očekávat, že jeho dopad na rozpočet Unie nebo finanční zájmy Unie bude podstatný. Závažnost porušení zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti se bude obecně odrážet v závažnosti jeho skutečného nebo potenciálního dopadu na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo na finanční zájmy Unie.
50. Komise se domnívá, že kumulativní existence nebo neexistence výše uvedených prvků posuzovaných s ohledem na skutečný nebo potenciální dopad příslušného porušení zásad právního státu na rozpočet Unie nebo na ochranu finančních zájmů Unie může být vodítkem pro posouzení přiměřenosti opatření, která mají být navržena podle daného nařízení. Systémové porušování zásad právního státu, které kumulativním způsobem a/nebo po významnou dobu ovlivňuje řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie, proto může být důvodem k navržení opatření s významným finančním dopadem pro dotčený členský stát.
51. Kromě těchto prvků může Komise vzít v úvahu i další faktory, zejména záměr členského státu ukončit porušování zásad právního státu, míru spolupráce dotčeného členského státu ⁽⁵²⁾ nebo jeho odmítnutí loajálně spolupracovat s Komisí v rámci postupů podle nařízení o podmíněnosti nebo možné přetrvávání či opakování podobných případů porušení zásad právního státu, a to i přes dřívější doporučení nebo návrhy opatření předložené Komisí.

⁽⁵⁰⁾ Viz čl. 5 odst. 3 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁵¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 331; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 361.

⁽⁵²⁾ Viz 18. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

Záměr a míra spolupráce členského státu jsou rovněž relevantní pro určení doby trvání a rozsahu porušování zásad právního státu ⁽⁵³⁾. Komise při zvažování těchto faktorů zajistí objektivní a nestranné posouzení.

52. Nařízení o podmíněnosti vyžaduje, aby se opatření pokud možno zaměřovala na „činnosti Unie, které jsou daným porušováním dotčeny“ ⁽⁵⁴⁾. Komise ve svém návrhu uvede konkrétní programy nebo fondy, jichž se případy porušení zásad právního státu týkají nebo u nichž hrozí, že jimi budou dotčeny, a pokud možno navrhne opatření zaměřená na uvedené programy nebo fondy. Avšak v případech, kdy to není možné, včetně případů, kdy má porušení zásad právního státu dopad na výběr vlastních zdrojů Unie, umožňuje nařízení o podmíněnosti přijmout opatření týkající se jiných činností Unie než těch, které jsou porušením zásad právního státu dotčeny. Soudní dvůr rozhodl, že se to může týkat situací, kdy posledně zmíněné činnosti nemohou ⁽⁵⁵⁾ nebo již nemohou být řešeny nebo mohou být řešeny pouze nedostatečně, aby bylo dosaženo cíle nařízení o podmíněnosti, který spočívá v zajištění ochrany rozpočtu Unie jako celku, takže uvedená opatření jsou k dosažení tohoto cíle nezbytná ⁽⁵⁶⁾. Jinak by nařízení o podmíněnosti nemohlo svého cíle dosáhnout. Kromě toho v případech, kdy se nařízení o podmíněnosti použije dodatečně nebo později na jiné právní předpisy Unie, vezme Komise v úvahu celkový dopad opatření s cílem zajistit dodržování zásady proporcionality.
53. Při posuzování přiměřenosti navrhovaných opatření musí Komise v souladu s čl. 6 odst. 8 nařízení o podmíněnosti rovněž zohlednit stejné zdroje, které byly použity ke zjištění porušení zásad právního státu, jak je uvedeno v bodě 5.2 těchto pokynů.

5. Postup a metodika procesu posuzování

5.1. Předběžné posouzení Komise

54. Za účelem zjištění a posouzení případů porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti provede Komise důkladné kvalitativní posouzení jednotlivých případů náležitě zohledňující konkrétní okolnosti a kontexty, které bude založeno na zásadách a rysech metodiky uvedených v následujících odstavcích těchto pokynů.
55. Komise provede své posouzení objektivně, nestranně a spravedlivě ⁽⁵⁷⁾.
56. Objektivita vyžaduje, aby posouzení vycházelo ze skutečných faktů nebo důkazů, které má Komise k dispozici. Kromě různých kontaktů mezi Komisí, jinými subjekty a členskými státy se v čl. 6 odst. 4 nařízení o podmíněnosti rovněž jasně stanoví, že Komise si může vyžádat jakékoli další informace, které jsou nezbytné pro provedení posouzení, a že tak bude činit, pokud to uzná za vhodné. Může například požádat o další informace, jež mají potvrdit splnění podmínek pro uplatňování nařízení o podmíněnosti, posoudit rozsah dopadu na rozpočet Unie nebo na ochranu finančních zájmů Unie (nebo riziko takového dopadu) nebo podrobněji posoudit nápravná opatření, která členský stát zavedl nebo plánuje zavést. Vzhledem k tomu, že jedním z klíčových cílů nařízení o podmíněnosti je, že má být použito jako preventivní nástroj na ochranu rozpočtu Unie a finančních zájmů Unie, snaží se Komise zajistit s dotčeným členským státem upřímný dialog a spolupráci a zároveň zajistit správné tempo postupu.
57. Nestrannost při posuzování případů podle nařízení o podmíněnosti znamená rovné zacházení mezi členskými státy. Podle ustanovení čl. 4 odst. 2 SEU má Unie rovněž respektovat rovnost členských států před Smlouvami. V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie to v první řadě znamená, že se srovnatelnými situacemi nesmí být zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno ⁽⁵⁸⁾ zvláštními okolnostmi charakterizujícími každou konkrétní situaci. I když musí Komise při svém posuzování zohlednit zvláštní rysy právního systému dotčeného členského státu a prostor pro uvážení, který má při

⁽⁵³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 332.

⁽⁵⁴⁾ Viz čl. 5 odst. 3 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁵⁵⁾ Například v případech, kdy bude dopad porušení zásad právního státu zjištěn u příjmů rozpočtu Unie.

⁽⁵⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 275.

⁽⁵⁷⁾ Viz 16. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

⁽⁵⁸⁾ Viz mimo jiné rozsudek ze dne 20. září 1988, *Španělské království v. Rada Evropských společenství*, 203/86, ECLI:EU:C:1988:420, bod 25. Novější judikatura viz rozsudek ze dne 8. října 2020, *Universitatea „Lucian Blaga“ Sibiu a další*, C-644/19, ECLI:EU:C:2020:810, bod 44.

uplatňování zásad právního státu, neznamená to, že se povinnosti týkající se výsledku, kterého má být dosaženo, z nich vyplývající mohou v jednotlivých členských státech lišit. Soudní dvůr rozhodl, že dodržování zásad právního státu by mělo být posuzováno na základě jednotných kritérií a že obsah zásad právního státu je jasný, stanoví jasné a přesné závazné povinnosti týkající se výsledku a je členským státům dobře znám⁽⁵⁹⁾. Soudní dvůr rozhodl, že členské státy mohou s dostatečnou přesností určit základní obsah a požadavky vyplývající z každé ze zásad uvedených v čl. 2 písm. a) nařízení⁽⁶⁰⁾.

58. Pokud jde o spravedlivost posouzení podle nařízení o podmíněnosti, Komise se domnívá, že to znamená zaujmout komplexní stanovisko ke všem zvažovaným okolnostem s cílem zjistit případy porušování zásad právního státu, které jsou podle nařízení o podmíněnosti relevantní.
59. Útvary Komise nejprve prověří, zda příslušné zdroje odkazují na porušování zásad právního státu, které již bylo zjištěno, nebo pokud nebylo dříve zjištěno, zda existují oprávněné důvody se domnívat, že k takovému porušování zásad právního státu došlo. Za tímto účelem se Komise domnívá, že konečná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie jsou pravomocná. Poté ověří, zda se toto porušování zásad právního státu týká situace nebo jednání orgánů, které jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 1 a 2 nařízení.
60. Zadržet, jelikož pouhé zjištění, že došlo k porušování zásad právního státu, nepostačuje k uplatnění nařízení o podmíněnosti, útvary Komise posoudí, zda porušování zásad právního státu ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo finanční zájmy Unie, a to s ohledem na kritéria analyzovaná v bodě 2.2 těchto pokynů. Komise bude klást zvláštní důraz na nápravná nebo jiná opatření, která již přijala v podobných případech v rámci postupů uvedených v bodě 3 výše nebo jiných postupů práva Unie, za předpokladu, že tyto postupy souvisely se situacemi, které naznačují porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti.
61. Útvary Komise nakonec posoudí, zda má zjištěné porušování zásad právního státu dostatečně přímou souvislost s dopady na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo na finanční zájmy Unie. Pro tento účel považuje Komise za mimořádně relevantní konečná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a předchozí nápravná nebo jiná opatření, která již přijala v podobných případech v rámci postupů uvedených v bodě 3 výše.

5.2. Zdroje informací

62. Komise usiluje o pečlivé a důkladné posouzení otázek relevantních pro uplatňování nařízení o podmíněnosti, a to na základě široké škály důkazů, pokud je to relevantní pro splnění podmínek pro uplatňování nařízení o podmíněnosti. Rozsah a působnost důkazů budou zváženy na základě skutkové podstaty jednotlivých případů a s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem. Komise zajistí, aby informace, které používá, byly relevantní a aby zdroje těchto informací byly spolehlivé.

5.2.1. Obecné zdroje informací

63. Aby dospěla k vlastním závěrům, zda jsou podmínky nařízení splněny, bude se Komise ke zjišťování, křížové kontrole a posuzování příslušných případů porušování zásad právního státu snažit využívat několik zdrojů. V nařízení o podmíněnosti jsou v 16. bodě odůvodnění uvedeny konkrétní zdroje, jako jsou „rozsudky Soudního dvora Evropské unie, zprávy Účetního dvora, výroční zpráva Komise o právním státu a srovnávací přehled EU o soudnictví, zprávy úřadu OLAF a Úřadu evropského veřejného žalobce a informace, které případně poskytly, a závěry a doporučení všech příslušných mezinárodních organizací a sítí, včetně orgánů Rady Evropy, jako je

⁽⁵⁹⁾ Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 233 a 235 a rozsudek ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 265 a 283.

⁽⁶⁰⁾ Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 240.

Skupina států proti korupci Rady Evropy (GRECO) a Benátská komise, zejména její kontrolní seznam týkající se právního státu, a evropské sítě nejvyšších soudů a rad pro soudnictví“.

64. Kromě těchto zdrojů, které nemají zvláštní nebo absolutní důkazní hodnotu, zohlední Komise v případě potřeby i další relevantní informace. Může se jednat například o výroční zprávy Komise o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům (dále jen „zprávy o ochraně finančních zájmů Unie“) a související výroční usnesení Evropského parlamentu, informace, z nichž vycházely příslušné zprávy Komise, úřadu OLAF a Úřadu evropského veřejného žalobce, informace obsažené ve zprávách útvarů Komise o auditu, jakož i informace získané od vnitrostátních orgánů a zúčastněných stran a další veřejně dostupné informace, jako jsou rozsudky vnitrostátních soudů nebo rozhodnutí vnitrostátních orgánů.
65. Komise rovněž může přímo kontaktovat jiné subjekty a uznávané instituce, jako je národní koordinační služba pro boj proti podvodům (AFCOS). Ačkoli se v 16. bodě odůvodnění nařízení o podmíněnosti uvádí, že „za účelem vypracování důkladného kvalitativního posouzení by mohla Komise v případě potřeby konzultovat Agenturu Evropské unie pro základní práva a Benátskou komisi“, není možnost těchto konzultací omezena na tyto dva subjekty a Komise se obrátí na jakýkoli orgán nebo subjekt, který za účelem zjištění případů porušování zásad právního státu a lepšího posuzování případů podle nařízení o podmíněnosti považuje za nezbytný.

5.2.2. Stížnosti

66. Dalším cenným zdrojem informací jsou odůvodněné stížnosti třetích stran, jež mohou mít relevantní informace a důkazy o případech porušování zásad právního státu, které mohou dostatečně přímo ovlivnit nebo vážně ohrozit řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie.
67. Nařízení o podmíněnosti jakožto rozpočtový nástroj neposkytuje opravné prostředky ani práva na nápravu, o něž by stěžovatel mohl žádat ⁽⁶¹⁾. Stěžovatelé, kteří se domáhají jim určených nápravných opatření, včetně náhrady škody, je nemohou získat od Komise, ale mohou zvážit podání stížností u vnitrostátních orgánů nebo podání žalob u vnitrostátních soudů. Evropská unie nabízí prostředky pro podávání stížností na úrovni EU. Konkrétně v případě členského státu, který nedodrží právo Unie, může porušení Komisi oznámit kterýkoli občan, podnik nebo jiná zúčastněná strana ⁽⁶²⁾.
68. Po obdržení stížnosti týkající se nařízení o podmíněnosti útvary Komise posoudí, zda stížnost obsahuje podložené informace a důkazy, které může Komise použít pro své posouzení podle nařízení o podmíněnosti. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že stížnosti, které se týkají porušování zásad právního státu, ale neobsahují žádnou zmínku o možném dopadu nebo rizicích pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie, nebudou představovat dostatečný důvod domnívat se, že podmínky podle nařízení jsou splněny, pokud Komise tento dopad nebo tato rizika nezjistí na základě dalších důvodů. V závislosti na okolnostech každého případu mohou útvary Komise vyzvat stěžovatele, aby ve stanovené lhůtě poskytl další informace na podporu stížnosti. Nebudou-li ve stanovené lhůtě poskytnuty žádné další informace, Komise záznamy o předložených informacích uchová, ale nemůže se stížností dále zabývat.
69. Pokud jsou předložené informace dostatečně podložené a relevantní pro účely posouzení Komisí, mohou si útvary Komise v případě potřeby vyžádat další informace nebo důkazy. Považují-li to útvary Komise za vhodné, mohou se rovněž setkat se stěžovatelem nebo jeho zástupci, aby objasnili vznesená tvrzení a projednali konkrétní otázky týkající se stížnosti. V souvislosti s informacemi předloženými stěžovatelem mohou útvary Komise rovněž kontaktovat jiné subjekty nebo instituce, aby si informace a důkazy poskytnuté stěžovatelem v souladu s čl. 6

⁽⁶¹⁾ Tím není dotčena ochrana legitimních práv konečných příjemců a příjemců finančních prostředků Unie podle nařízení o podmíněnosti, viz bod 6.

⁽⁶²⁾ Seznam těchto dalších zdrojů, včetně formuláře pro podání stížnosti pro porušování práva Unie, je k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_cs.

odst. 4 nařízení o podmíněnosti ověřily nebo doplnily.

70. Komise se vynasnaží informovat stěžovatele o opatřeních, která navrhuje přijmout v orientační lhůtě [osmi měsíců] od obdržení stížnosti. To však závisí na okolnostech konkrétního případu a zejména na tom, zda Komise obdržela od stěžovatele dostatečné informace. Pokud se Komise rozhodne zahájit postup podle článku 6 nařízení o podmíněnosti a navrhne Radě vhodná opatření, informuje o tom v zásadě stěžovatele 1) po zaslání dopisu s oznámením členskému státu a 2) po zaslání svého návrhu Radě.
71. S cílem usnadnit podávání stížností podle nařízení o podmíněnosti zřídila Komise v rámci Ústřední finanční služby Generálního ředitelství pro rozpočet zvláštní e-mailovou schránku BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu, jejímž prostřednictvím může třetí strana Komisi upozornit na údajné případy porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti. V příloze II pokynů jsou stanoveny informace, které mohou být uvedeny při kontaktování Komise, jakož i doporučený formulář, který lze pro podávání takových stížností použít. Není-li dohodnuto jinak, bude totožnost stěžovatele přísně důvěrná a Komise zajistí, aby byla dodržována pravidla stanovená ve směrnici (EU) 2019/1937 ⁽⁶³⁾.

5.2.3. Předběžné kontakty s dotčeným členským státem

72. Je-li to nezbytné pro účely předběžného posouzení, může Komise před zasláním písemného oznámení podle čl. 6 odst. 1 nařízení o podmíněnosti kontaktovat dotčený členský stát. Pokud tedy Komise v návaznosti na stížnost nebo na základě jakýchkoli jiných shromážděných informací není dosud schopna určit, zda má dostatečné důvody se domnívat, že jsou podmínky článku 4 nařízení splněny, měla by mít možnost kontaktovat dotčený členský stát, aby shromáždila potřebné informace nebo vysvětlení v přiměřené a odpovídající lhůtě. Ve stejné lhůtě může členský stát situaci napravit.
73. V takových případech bude Komise usilovat o otevřený dialog s dotčeným členským státem s cílem umožnit posílenou spolupráci a řešit případné obavy již v počáteční fázi. Tento přístup rovněž odráží zásadu loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU, jakož i skutečnost, že jedním z hlavních cílů nařízení o podmíněnosti je prevence. Pokud Komise požádá členský stát o prvotní písemné vysvětlení, stanoví lhůty, které zohlední rozsah a složitost požadovaných vysvětlení.
74. Pokud dotčený členský stát ve lhůtě stanovené Komisí nereaguje nebo nespolupracuje, dokončí Komise neprodleně své předběžné posouzení na základě informací, které má k dispozici.
75. Při předběžných kontaktech s členskými státy, které jsou považovány za nezbytné, bude Komise u všech členských států uplatňovat stejné zásady objektivitu, nestrannosti a spravedlivosti, přičemž bude stejně postupovat v průběhu celého postupu a jeho posuzování.

5.3. Formální postup podle článku 6 nařízení o podmíněnosti

76. Pokud Komise usoudí, že má dostatečné důvody se domnívat, že jsou podmínky pro přijetí opatření podle nařízení o podmíněnosti splněny a že by jiné postupy stanovené v právních předpisech Unie neumožnily chránit rozpočet Unie účinnějším způsobem, zašle dotčenému členskému státu písemné oznámení, ve kterém uvede věcné prvky a konkrétní důvody, o které své zjištění opírá, a zahájí postup podle článku 6 nařízení o podmíněnosti (dále jen „postup“).

⁽⁶³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

77. Dotčený členský stát by měl požadované informace poskytnout a může navrhnout nebo přijmout nápravná opatření, která mají řešit zjištění uvedená v písemném oznámení Komise nebo v žádosti o připomínky podle čl. 6 odst. 7 nařízení o podmíněnosti ve lhůtě stanovené Komisí, která nesmí být kratší než jeden měsíc a delší než tři měsíce ode dne oznámení nebo žádosti o připomínky⁽⁶⁴⁾. Pokud Komise po výměně informací podle čl. 6 odst. 1 až 7 nařízení o podmíněnosti zjistí, že podmínky pro uplatňování nařízení o podmíněnosti jsou splněny, a domnívá se, že nápravná opatření, která byla případně nabídnuta, nejsou přiměřená, navrhne Radě, aby přijala opatření na ochranu rozpočtu Unie nebo finančních zájmů Unie.
78. Při rozhodování, zda opatření navrhne, Komise řádně posoudí obdržené informace a případné připomínky dotčeného členského státu obdržené v rámci postupu⁽⁶⁵⁾, jakož i přiměřenost nápravných opatření navržených v průběhu postupu. Při posuzování opatření, která mohou být navržena, bude Komise rovněž vycházet ze všech informací shromážděných v souvislosti s případnými předběžnými kontakty s dotčeným členským státem, případně i před zahájením postupu, jakož i z veškerých relevantních informací z dostupných zdrojů, včetně rozhodnutí, závěrů a doporučení orgánů a subjektů Unie, jiných příslušných mezinárodních organizací a dalších uznávaných institucí.
79. Kromě toho, že má postup zaručovat procesní práva dotčeného členského státu, bude probíhat rovněž v souladu se zásadami objektivit, nestrannosti a rovného zacházení s dotčeným členským státem a bude prováděn na základě nestranného přístupu založeného na důkazech⁽⁶⁶⁾. V souladu s 23. bodem odůvodnění nařízení o podmíněnosti je Komise odhodlána co nejvhodnějším způsobem využít svých práv podle článku 237 SFEU a jednacího řádu Rady⁽⁶⁷⁾, a zajistit tak, aby Rada o návrhu opatření rozhodla včas⁽⁶⁸⁾.

5.4. Postup rušení opatření

80. Poté, co Rada přijme opatření, bude Komise situaci v dotčeném členském státě pravidelně sledovat. Podle čl. 7 odst. 2 nařízení o podmíněnosti Komise na žádost dotčeného členského státu nebo z vlastního podnětu a nejpozději jeden rok od přijetí opatření Radou znovu posoudí situaci v dotčeném členském státě s přihlédnutím k důkazům, které dotčený členský stát předložil, jakož i přiměřenost nápravných opatření přijatých dotčeným členským státem.
81. Dotčený členský stát může kdykoli přijmout nová nápravná opatření a zaslat Komisi písemné oznámení obsahující důkazy o tom, že podmínky pro přijetí opatření již nejsou splněny.
82. Při posuzování písemného oznámení předloženého dotčeným členským státem nebo jakýchkoli jiných informací, které Komise shromáždila po přijetí opatření Radou, bude Komise postupovat v souladu s metodikou a zásadami objektivit, nestrannosti a spravedlivosti uvedenými v bodě 5.1 těchto pokynů. Při posuzování bude Komise vycházet ze všech zdrojů informací uvedených v bodě 5.2 těchto pokynů⁽⁶⁹⁾, které byly shromážděny po přijetí opatření Radou.
83. Pokud po posouzení písemného oznámení předloženého členským státem nebo po posouzení jakýchkoli jiných informací, které Komise shromáždila po přijetí opatření Radou, nemůže Komise rozumně určit, že situace, která vedla k přijetí opatření, byla napravena, může si před dokončením svého posouzení v souladu s čl. 7 odst. 2 posledním pododstavcem a čl. 6 odst. 4 nařízení o podmíněnosti vyžádat další informace od dotčeného členského státu nebo jakékoli třetí strany, která může mít příslušné informace k dispozici.

⁽⁶⁴⁾ Viz čl. 6 odst. 5 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁶⁵⁾ Viz čl. 6 odst. 7 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁶⁶⁾ Viz 26. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

⁽⁶⁷⁾ Rozhodnutí Rady 2009/937/EU ze dne 1. prosince 2009, kterým se přijímá její jednací řád (Úř. věst. L 325, 11.12.2009, s. 35).

⁽⁶⁸⁾ Viz čl. 6 odst. 10 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁶⁹⁾ V souladu s čl. 7 odst. 2 posledním pododstavcem a čl. 6 odst. 3 nařízení o podmíněnosti.

84. Dotčený členský stát by měl požadované informace poskytnout a může navrhnout nebo upravit původně navrhovaná nápravná opatření s cílem řešit obavy Komise ve lhůtě stanovené Komisí, která nesmí být kratší než jeden měsíc a delší než tři měsíce ode dne oznámení nebo žádosti o připomínky ⁽⁷⁰⁾. Pokud se Komise po této výměně informací a konečném posouzení domnívá, že situace vedoucí k přijetí opatření byla napravena, předloží Radě návrh prováděcího rozhodnutí o zrušení přijatých opatření v souladu s čl. 7 odst. 2 nařízení o podmíněnosti. Pokud se Komise domnívá, že situace vedoucí k přijetí opatření byla napravena částečně, předloží Radě návrh prováděcího rozhodnutí o úpravě přijatých opatření.
85. Opatření mohou být zrušena nebo upravena i v případě, kdy porušování zásad právního státu sice přetrvává, ale nemá již dopad na rozpočet Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie ⁽⁷¹⁾. Pokud se Komise domnívá, že situace vedoucí k přijetí opatření nebyla napravena, zašle dotčenému členskému státu odůvodněné rozhodnutí a informuje o tom Radu.
86. Kromě toho, že má postup zaručovat procesní práva dotčeného členského státu, bude probíhat rovněž v souladu se zásadami objektivitu, nestrannosti a rovného zacházení s dotčeným členským státem a bude prováděn na základě nestranného přístupu založeného na důkazech ⁽⁷²⁾. V souladu s 23. bodem odůvodnění nařízení o podmíněnosti je Komise odhodlána co nejhodnějším způsobem využít svých práv podle článku 237 SFEU a jednacího řádu Rady ⁽⁷³⁾, a zajistit tak, aby Rada rozhodnutí o návrhu na zrušení nebo úpravu opatření ⁽⁷⁴⁾ přijala včas.
- 6. Ochrana legitimních práv konečných příjemců a příjemců finančních prostředků unie podle nařízení o podmíněnosti**
87. Opatření přijatá podle nařízení o podmíněnosti budou mít finanční nebo hospodářský dopad. Tento dopad by však měl být omezen na dotčený členský stát nebo v konkrétních případech na určité vnitrostátní subjekty spravující finanční prostředky. Pokud rozhodnutí, kterým se opatření přijímají, nestanoví jinak na základě řádně odůvodněných důvodů v souladu s platnými pravidly Unie, uložením těchto opatření by neměly být dotčeny již existující povinnosti vládních subjektů nebo členských států provádět platby konečným příjemcům nebo příjemcům, kteří mají na tyto platby nárok v rámci příslušného programu nebo fondu Unie.
88. Opatření se mohou týkat finančních prostředků Unie nebo programů Unie v rámci všech způsobů řízení rozpočtu Unie, tj. prováděných přímo (spravovaných útvary Komise nebo prostřednictvím výkonných agentur ⁽⁷⁵⁾), nepřímo (jedním ze subjektů uvedených v čl. 62 odst. 1 písm. c) finančního nařízení) nebo společně s členskými státy (sdílené řízení ⁽⁷⁶⁾).
89. Uložením opatření nejsou dotčeny již existující povinnosti vládních subjektů nebo členských států provádět program nebo využívat fond v rámci jakéhokoli způsobu řízení, zejména jejich právní povinnosti provádět platby konečným příjemcům nebo příjemcům, jak je stanoveno v platných nástrojích Unie a v konkrétních právních aktech, které tyto povinnosti vytvořily, pokud rozhodnutí o uložení opatření nestanoví jinak.
90. Jinými slovy, vládní subjekty nebo členské státy nemohou použít vhodná opatření přijatá Radou jako odůvodnění k tomu, aby se zprostily svých již existujících povinností vůči konečným příjemcům nebo příjemcům, které se týkají plateb podle příslušných platných pravidel.

⁽⁷⁰⁾ Viz čl. 7 odst. 2 poslední věta ve spojení s čl. 6 odst. 5 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁷¹⁾ Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 178 a rozsudek ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 217.

⁽⁷²⁾ Viz 26. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

⁽⁷³⁾ Rozhodnutí Rady 2009/937/EU ze dne 1. prosince 2009, kterým se přijímá její jednací řád (Úř. věst. L 325, 11.12.2009, s. 35).

⁽⁷⁴⁾ Viz čl. 6 odst. 10 nařízení o podmíněnosti.

⁽⁷⁵⁾ Viz čl. 62 odst. 1 písm. a) finančního nařízení.

⁽⁷⁶⁾ Viz článek 63 finančního nařízení.

91. Podle čl. 5 odst. 2 nařízení o podmíněnosti nemá uložení vhodných opatření vliv na povinnosti vládních subjektů nebo členských států provádět program nebo využívat fond, a zejména na jejich povinnosti vůči konečným příjemcům nebo příjemcům, pokud rozhodnutí, kterým se opatření přijímají, nestanoví jinak. Komise má za to, že závěr ohledně toho, zda práva příjemců nebo konečných příjemců mohou být oprávněně ovlivněna vhodnými opatřeními, vyžaduje analýzu jednotlivých případů, a Komise posoudí veškeré informace, které jsou v tomto ohledu relevantní. V této fázi se domnívá, že v zásadě pokud se příjemce nebo konečný příjemce podílel na porušování zásad právního státu, například v případech korupce, systémových podvodů a střetů zájmů, mohou mít na tohoto příjemce nebo konečného příjemce dopad i opatření, která mají být přijata podle nařízení o podmíněnosti. Pokud si je Komise takových případů vědoma, zahrne do svého návrhu Radě i) svůj závěr ohledně toho, zda by navrhovaná opatření měla mít dopad na konkrétní konečné příjemce nebo příjemce, ii) důvody pro tento závěr a iii) svůj konkrétní návrh týkající se těchto příjemců nebo konečných příjemců.

Informační nástroje a podávání zpráv

92. Příjemci nebo koneční příjemci programů nebo finančních prostředků Unie by měli být informováni o svých právech podle nařízení o podmíněnosti. Za tímto účelem zřídila Komise zvláštní internetovou stránku https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_cs, na níž mohou občané, včetně příjemců nebo konečných příjemců, nalézt neformální pokyny. Rovněž mohou Komisi předkládat informace o otázkách, které jsou relevantní pro uplatňování nařízení o podmíněnosti, a to vyplněním formuláře pro podání stížnosti, který je k dispozici na uvedené internetové stránce, a jeho odesláním do zvláštní e-mailové schránky BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu. Komise na svých internetových stránkách zveřejní informace o opatřeních přijatých Radou na základě návrhu Komise, aby příjemci a koneční příjemci byli seznámeni s opatřeními uloženými každému členskému státu.
93. Pokud poté, co Rada uloží vhodná opatření podle nařízení o podmíněnosti, dotčený členský stát odmítne uhradit platby příjemcům nebo konečným příjemcům programů nebo finančních prostředků Unie, jichž se opatření týkají, měli by se dotčení příjemci nebo koneční příjemci nejprve obrátit na příslušné vnitrostátní orgány s využitím všech opatření, která mají k dispozici podle platných vnitrostátních předpisů, včetně stížností adresovaných příslušnému orgánu dotčeného členského státu. V případě, že takové opatření není k dispozici nebo je neúčinné⁽⁷⁷⁾, měli by příjemci informovat Komisi, a je-li to možné, poskytnout v tomto ohledu příslušné důkazy. Členské státy by měly zajistit, aby byly právní kroky v souladu s platným právním rámcem náležitě sledovány.
94. Příjemci nebo koneční příjemci by mohli informovat Komisi o možných porušeních čl. 5 odst. 2 nařízení o podmíněnosti v případě, že se jich přímo dotýkají. Příjemci nebo koneční příjemci by ve svých podáních měli jasně uvést i) právní základ svého nároku na obdržení platby od členského státu, ii) nesplnění povinnosti členského státu provést platbu podle pravidel příslušného programu nebo fondu Unie, iii) již podniknuté právní kroky a související výsledek, pokud existují, a poskytnout veškeré nezbytné důkazy a podklady prokazující zahájení příslušných právních kroků, jakož i nesplnění povinností členského státu podle článku 5 nařízení o podmíněnosti (jso-li k dispozici). Podání by měla obsahovat všechny informace požadované v příloze III těchto pokynů.
95. Podle článku 339 Smlouvy o fungování EU a článku 17 služebního řádu nesmějí úředníci a jiní zaměstnanci Evropské unie vyzrazovat informace, které jsou profesním tajemstvím. Komise rovněž zajistí, aby byla dodržována pravidla stanovená ve směrnici (EU) 2019/1937⁽⁷⁸⁾.
96. Při vynakládání finančních prostředků Unie ve sdíleném řízení mají členské státy dotčené opatřeními přijatými podle nařízení o podmíněnosti povinnost podávat Komisi zprávy o konkrétních krocích, které podnikly ke splnění svých povinností platit konečným příjemcům nebo příjemcům v rámci dotčeného fondu nebo programu Unie.

⁽⁷⁷⁾ Například v případech, kdy vnitrostátní orgány nepřiměřeně zpozdí svou odpověď/rozhodnutí o krocích ze strany příjemce.

⁽⁷⁸⁾ Více informací o tom, jak Komise vyřizuje stížnosti, naleznete na adrese: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_cs

Tyto zprávy by měly zahrnovat informace a důkazy o tomto souladu (např. příslušné účetní záznamy a podklady) a měly by se podávat každé tři měsíce od přijetí opatření ⁽⁷⁹⁾.

97. Na základě zpráv uvedených v čl. 5 odst. 2 nařízení o podmíněnosti a veškerých dalších důkazů poskytnutých dotčeným členským státem nebo jiných shromážděných informací, mimo jiné prostřednictvím informací obdržенých od konečných příjemců nebo příjemců, Komise ověří, zda byly splněny platební povinnosti vůči konečným příjemcům nebo příjemcům stanovené v nařízení o podmíněnosti a v jiných platných právních předpisech Unie, pokud jde o vynakládání finančních prostředků v rámci sdíleného řízení. V případě potřeby učiní vše, co je v jejích silách, aby zajistila, že veškeré částky splatné vládními subjekty nebo členskými státy budou skutečně vyplaceny konečným příjemcům nebo příjemcům v souladu s příslušnými odvětvovými pravidly. Například může uplatnit finanční opravy v souladu s platným právem Unie ⁽⁸⁰⁾. Komise může rovněž rozhodnout o zahájení řízení o nesplnění povinnosti proti dotčenému členskému státu s cílem zajistit dodržování povinnosti členského státu zakotvené v čl. 5 odst. 2 nařízení. Před přijetím jakéhokoli opatření k zajištění toho, aby členské státy plnily svou povinnost platit konečným příjemcům nebo příjemcům, Komise zajistí, aby byla dodržována procesní práva dotčeného členského státu.

7. **Přezkoumání těchto pokynů**

98. Komise může tyto pokyny včas přezkoumat, aby zohlednila vývoj své praxe, příslušné změny právních předpisů Unie nebo příslušnou judikaturu Soudního dvora Evropské unie a zároveň zajistila právní jistotu. Při přezkumu pokynů bude Komise konzultovat členské státy a Evropský parlament.

⁽⁷⁹⁾ Viz čl. 5 odst. 2 a 19. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

⁽⁸⁰⁾ Viz 19. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti.

PŘÍLOHA I

Porušování zásad právního státu

Příklady porušování zásad právního státu (článek 3 nařízení o podmíněnosti)

- a) ohrožení nezávislosti soudnictví. V této věci uvádí 10. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti, že „nezávislost soudnictví zejména předpokládá, že dotčený soudní orgán je oprávněn na základě relevantních pravidel i praxe vykonávat své soudní funkce zcela samostatně, není hierarchicky vázán ani není podřízen jinému orgánu a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí. Záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadují existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu, jmenování, funkční období, jakož i důvody pro zdržení se hlasování, vyloučení pro podjatost a odvolání jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců, pokud jde o neovlivnitelnost uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitu ve vztahu k zájmům střetávajícím se ve věci.“
Podle judikatury Evropského soudního dvora „koncepte nezávislosti zejména předpokládá, že daný orgán vykonává své soudní funkce zcela samostatně, není hierarchicky vázán ani podřízen jinému orgánu a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí“⁽¹⁾.
- b) nepřijetí preventivních nebo nápravných opatření nebo neuložení sankce v případě svévolných nebo protiprávních rozhodnutí orgánů veřejné moci, a to i
- donucovacích orgánů,
 - zadržování finančních a lidských zdrojů, které mají vliv na řádné fungování těchto orgánů,
 - nezajištění vyloučení střetu zájmů.
- Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie „mohou tyto situace vést k nedodržení zásady zákazu svévole výkonné moci nebo zásady účinné soudní ochrany“⁽²⁾.
- c) omezování dostupnosti a účinnosti právních prostředků nápravy, mimo jiné prostřednictvím
- omezujících procesních pravidel,
 - nedostatečného výkonu soudních rozhodnutí,
 - omezování účinného vyšetřování, trestního stíhání nebo trestání případů porušování práva.
- V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi uvádějí 8. a 9. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti, že:
- „(8) Řádné finanční řízení mohou členské státy zajistit pouze tehdy, pokud orgány veřejné moci jednají v souladu s právem, pokud podvody, včetně daňových podvodů, daňových úniků, korupce, střetu zájmů nebo jiných porušení práva jsou účinně stíhány orgány pověřenými vyšetřováním a trestním stíháním, a pokud mohou být svévolná nebo protiprávní rozhodnutí orgánů veřejné moci, včetně donucovacích orgánů, předmětem účinného soudního přezkumu nezávislými soudy a Soudním dvorem Evropské unie.“
- „(9) Vždy by měla být zaručena nezávislost a nestrannost soudnictví a orgány pověřené vyšetřováním a trestním stíháním by měly být schopny řádně plnit svou funkci. (...) Soudní orgány a orgány pověřené vyšetřováním a trestním stíháním by měly být vybaveny dostatečnými finančními a lidskými zdroji a mít k dispozici postupy, aby jednaly účinně a způsobem, jenž je v plném souladu s právem na spravedlivý proces včetně práva na obhajobu. Pravomocné rozsudky by měly být účinně vykonávány. Tyto podmínky jsou nezbytné jako minimální záruka proti nezákonným a svévolným rozhodnutím orgánů veřejné moci, která by mohla poškodit finanční zájmy Unie.“

(1) Rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses v. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, bod 44. Viz rovněž mimo jiné rozsudek ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, a rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Republika v. Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311.

(2) Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Maďarsko v. Parlament a Rada, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, bod 245 a citovaná judikatura.

Příklady konkrétních situací nebo jednání orgánů ^(?), kterých se může týkat porušení zásad právního státu (čl. 4 odst. 2 nařízení o podmíněnosti)

- a) řádné fungování orgánů, které plní rozpočet Unie, včetně půjček a jiných nástrojů se zárukou z rozpočtu Unie, především v souvislosti s postupy pro zadávání veřejných zakázek nebo udělování grantů;
- b) řádné fungování orgánů, které provádějí finanční kontrolu, sledování a audit, a účinných a transparentních systémů finančního řízení a odpovědnosti – v tomto ohledu Soudní dvůr objasnil, že „výraz ‚účinné a transparentní systémy finančního řízení a odpovědnosti‘ [...] odkazuje na pojem ‚finanční řízení‘, který spadá pod pojem ‚řádné finanční řízení‘ obsažený v samotných Smlouvách, zejména v čl. 310 odst. 5 a čl. 317 prvním pododstavci Smlouvy o fungování EU, a který je v čl. 2 bodě 59 finančního nařízení definován jako plnění rozpočtu v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivitě a účinnosti. Výraz ‚finanční odpovědnost‘ odráží zejména povinnosti v oblasti finanční kontroly, sledování a auditu uvedené v [...] čl. 4 odst. 2 písm. b) [nařízení o podmíněnosti], zatímco výraz ‚účinné a transparentní ... systémy‘ znamená vytvoření nařízeného souboru pravidel, která účinným a transparentním způsobem zajistí uvedené finanční řízení a odpovědnost“ ⁽⁴⁾.
Soudní dvůr rovněž objasnil, že výraz ‚finanční odpovědnost‘ odráží zejména povinnosti v oblasti finanční kontroly, sledování a auditu uvedené v [...] čl. 4 odst. 2 písm. b), zatímco ‚účinné a transparentní ... systémy‘ implikují vytvoření uspořádaného souboru pravidel, která účinným a transparentním způsobem zajistí uvedené finanční řízení a odpovědnost“ ⁽⁵⁾.
- c) řádné fungování orgánů pověřených vyšetřováním a trestním stíháním v souvislosti s vyšetřováním a stíháním:
— podvodů, včetně daňových podvodů, zejména pokud tyto podvody mohou vést k nevybrání daní, jako je DPH a cla, přímo ovlivňujících zdroje nezbytné k tomu, aby Unie dosáhla svých cílů a prováděla své politiky,
— korupce nebo jiných případů porušení práva Unie týkajícího se plnění rozpočtu Unie nebo ochrany finančních zájmů Unie;
- d) účinný soudní přezkum jednání nebo opomenutí ze strany orgánů uvedených v čl. 4 odst. 2 písm. a), b) a c) nařízení o podmíněnosti nezávislými soudy.
Konkrétně 9. bod odůvodnění nařízení o podmíněnosti uvádí, že „soudní orgány a orgány pověřené vyšetřováním a trestním stíháním by měly být vybaveny dostatečnými finančními a lidskými zdroji a mít k dispozici postupy, aby jednaly účinně a způsobem, jenž je v plném souladu s právem na spravedlivý proces včetně práva na obhajobu. Pravomocné rozsudky by měly být účinně vykonávány. Tyto podmínky jsou nezbytné jako minimální záruka proti nezákonným a svévolným rozhodnutím orgánů veřejné moci, která by mohla poškodit finanční zájmy Unie.“
- e) předcházení podvodům a jejich trestání, včetně daňových podvodů, korupce nebo jiných případů porušení práva Unie týkajícího se plnění rozpočtu Unie nebo ochrany finančních zájmů Unie a ukládání účinných a odrazujících sankcí příjemcům finančních prostředků vnitrostátními soudy nebo správními orgány;
- f) zpětné získávání neoprávněně vyplacených finančních prostředků;
- g) účinná a včasná spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a v závislosti na zapojení dotčených členských států s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO) při vyšetřování nebo trestním stíhání v souladu s příslušnými akty Unie a se zásadou loajální spolupráce;

^(?) Tyto příklady jsou pouze orientační, neboť do oblasti působnosti nařízení o podmíněnosti mohou spadat i jiné situace nebo jednání orgánů, které jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie (srov. čl. 4 odst. 2 písm. h)).

⁽⁴⁾ Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 333.

⁽⁵⁾ Viz rozsudek ze dne 16. února 2022, Polsko v. Parlament a Rada, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, bod 333.

PŘÍLOHA II

Prvky, které by měla obsahovat stížnost týkající se údajného porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti

Stěžovatelé by měli při kontaktování Komise ohledně údajného porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti uvést tyto údaje:

- totožnost a kontaktní údaje ⁽¹⁾,
- informace o tom, jak byl údajně porušen právní stát (včetně toho, jaké akty nebo opomenutí ze strany orgánů veřejné moci údajně porušují zásady právního státu), a příslušné důkazy,
- informace o tom, jak je údajné porušování relevantní z hlediska nařízení o podmíněnosti (popis toho, jak dostatečně přímo ovlivňuje nebo může závažným způsobem ovlivnit rozpočet Unie nebo finanční zájmy Unie) a příslušné důkazy,
- seznam podkladů, které by mohly být na požádání zaslány Komisi.

Aby se usnadnilo předkládání informací relevantních pro uplatňování nařízení o podmíněnosti a aby se zajistilo, že Komise obdrží relevantní a strukturované informace, lze použít níže uvedený formulář, který je k dispozici na internetových stránkách https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_cs.

⁽¹⁾ Sdělování údajů o totožnosti stěžovatelů a informací jimi předložených dotyčným členskému státu podléhá jejich předchozímu souhlasu a musí být v souladu mimo jiné s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES.

EVROPSKÁ KOMISE

Stížnost – Porušení zásad právního státu ovlivňující rozpočet nebo finanční zájmy Unie

Nařízení 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (dále jen „nařízení o podmíněnosti“)

Tento formulář pro podání stížnosti slouží k oznamování porušování zásad právního státu v členském státu, které dostatečně přímo ovlivňuje nebo může závažným způsobem ovlivnit řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo poškozuje či vážně ohrožuje ochranu finančních zájmů Unie, Evropské komisi.

Naopak chcete-li Evropské komisi oznámit jakoukoli jinou stížnost týkající se právního státu, použijte formulář pro podání stížnosti, který je k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_cs/

Vyplnění všech polí označených * je povinné. Buďte struční. V případě potřeby pokračujte na samostatné stránce.

1. Osobní a kontaktní údaje

	Stěžovatel*	Váš zástupce (pokud byl určen)
Oslovení (pan/paní/slečna)*		
Jméno*		
Příjmení*		
Organizace:		
Adresa*		
Obec*		
PSČ*		
Země*		
Telefon		
E-mail		
Jazyk*		
Máme zasílat korespondenci vám nebo vašemu zástupci?*	☐	☐

2. Jaké porušení zásad právního státu je předmětem stížnosti?*

ohrožení nezávislosti soudnictví	☐
nepřijetí preventivních nebo nápravných opatření nebo neuložení sankce v případě svévolných nebo protiprávních rozhodnutí orgánů veřejné moci, a to i donucovacích orgánů, včetně zadržování finančních a lidských zdrojů, které mají vliv na řádné fungování těchto orgánů	☐
nezajištění vyloučení střetu zájmů	☐

omezování dostupnosti a účinnosti právních prostředků nápravy, mimo jiné prostřednictvím omezujících procesních pravidel a nedostatečného výkonu soudních rozhodnutí	☐
omezování účinného vyšetřování, trestního stíhání nebo trestání případů porušování práva	☐
jiné	Upřesněte.

3. Čeho se podle vás údajné porušování zásad právního státu uvedené v bodě 2 výše týká?*

(můžete zvolit více odpovědí)

řádného fungování orgánů, které plní rozpočet Unie, včetně půjček a jiných nástrojů se zárukou z rozpočtu Unie, především v souvislosti s postupy pro zadávání veřejných zakázek nebo udělování grantů	☐
řádného fungování orgánů, které provádějí finanční kontrolu, sledování a audit, a řádného fungování účinných a transparentních systémů finančního řízení a odpovědnosti	☐
řádného fungování orgánů pověřených vyšetřováním a trestním stíháním v souvislosti s vyšetřováním a stíháním podvodů, včetně daňových podvodů, korupce nebo jiných případů porušení práva Unie týkajícího se plnění rozpočtu Unie nebo ochrany finančních zájmů Unie	☐
účinného soudního přezkumu jednání nebo opomenutí ze strany výše uvedených orgánů nezávislými soudy	☐
předcházení podvodům a jejich trestání, včetně daňových podvodů, korupce nebo jiných případů porušení práva Unie týkajícího se plnění rozpočtu Unie nebo ochrany finančních zájmů Unie a ukládání účinných a odrazujících sankcí příjemcům finančních prostředků vnitrostátními soudy nebo správními orgány	☐
zpětného získávání neoprávněně vyplacených finančních prostředků	☐
účinné a včasné spolupráce s OLAFem při vyšetřování nebo trestním stíhání v souladu s příslušnými akty Unie a se zásadou loajální spolupráce	☐
[v závislosti na zapojení dotčeného členského státu] účinné a včasné spolupráce s EPPO při vyšetřování nebo trestním stíhání v souladu s příslušnými akty Unie a se zásadou loajální spolupráce	☐
jiných situací nebo jednání orgánů, které jsou relevantní pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie	☐

4. Jaká vnitrostátní opatření nebo praxe podle vás představují porušování zásad právního státu podle nařízení o podmíněnosti a proč?*

5. **Popište problém, včetně faktů a důvodů, které vás vedly k zaslání stížnosti* (maximální délka 10 000 znaků):**

6. **Jak údajné porušování zásad právního státu dostatečně přímo ovlivňuje nebo může závažným způsobem ovlivnit řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo poškozuje či vážně ohrožuje ochranu finančních zájmů Unie?**

6.1 Jak porušování ovlivňuje nebo může závažným způsobem ovlivnit řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie?

6.2 Je porušování individuální nebo systémové? Upřesněte.

6.3 Projevil se již účinek na řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie? Pokud ano, vysvětlete jak:

Pokud ne, vysvětlete, proč by mělo existovat vážné riziko pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie:

Uveďte dostatečně přímou souvislost mezi údajným porušením nebo porušováním a účinky nebo riziky pro řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo ochranu finančních zájmů Unie

7. **Předchozí kroky podniknuté k vyřešení problému***

Podnikl(a) jste již v dané zemi za účelem vyřešení problému nějaká opatření?*

POKUD ANO, byla povahou: správní právní/soudní?

7.1 Popište: a) subjekt / orgán / soud, který se na případu podílel, a typ rozhodnutí, které bylo přijato; b) veškerá další opatření, kterých jste si vědom(a).

7.2 Byla vaše stížnost výše uvedeným subjektem / orgánem / soudem vyřízena nebo ještě řízení probíhá? Pokud řízení ještě probíhá, kdy lze očekávat rozhodnutí?*

POKUD NEBYLA, vyberte níže příslušnou možnost.

- Další řízení ve stejné věci probíhá před vnitrostátním soudem nebo Soudním dvorem EU
- Neexistuje žádný opravný prostředek
- Opravný prostředek existuje, ale je příliš nákladný nebo by jeho použití bylo příliš zdlouhavé
- Uplynula stanovená lhůta
- Nedostatečná pravomoc (nemám právní nárok podat žalobu k soudu) – uveďte proč:

- Nemám právníka ani zástupce
- Nevím, jaké opravné prostředky jsou v této situaci k dispozici
- Jiný důvod (upřesněte)

8. **Pokud jste již ve věci kontaktovali unijní instituce zabývající se problémy tohoto druhu, uveďte prosím referenční číslo vašeho spisu či korespondence:**

- Petice Evropskému parlamentu – Ref. č.:
- Evropská komise – Ref. č.:
- Evropský veřejný ochránce práv – Ref. č.:
- Jiné – název orgánu nebo subjektu, které jste ve věci stížnosti kontaktovali (např. SOLVIT, FIN-NET, evropské spotřebitelské centrum...)

9. **Uveďte další podklady/důkazy, které byste mohli na požádání zaslat Komisi.**

 V této fázi ještě žádné nezasílejte!

10. Osobní údaje*

Souhlasíte s tím, aby Komise uvedla vaši totožnost při styku s orgány, na které jste podali stížnost?

ano ne

 Vaše odpověď nebude mít vliv na způsob vyřízení Vaší stížnosti. V některých případech však uvedení totožnosti stěžovatele usnadňuje řešení.

PŘÍLOHA III

Prvky, které by měly být součástí informací od příjemců/konečných příjemců finančních prostředků EU

Součástí informací předkládaných Komisi příjemci nebo konečnými příjemci o možných porušeních čl. 5 odst. 2 nařízení o podmíněnosti by měly být v zásadě tyto prvky:

- totožnost a kontaktní údaje ⁽¹⁾,
- informace o dotčeném programu/fondu,
- informace o údajném porušení čl. 5 odst. 2 nařízení o podmíněnosti,
- podklady (včetně důkazu, že dotčený konečný příjemce nebo příjemce podal formální stížnost u příslušného orgánu dotčeného členského státu, a veškeré informace a dokumenty týkající se výsledku této stížnosti, jsou-li k dispozici).

⁽¹⁾ Sdělování údajů o totožnosti stěžovatelů a informací jimi předložených dotyčným členskému státu podléhá jejich předchozímu souhlasu a musí být v souladu mimo jiné s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES.